

„ Rady dzieci na śmieci”

Projekt edukacyjny dla klasy I szkoły podstawowej

Realizacja projektu została zaplanowana na pięć kolejnych dni w trzecim tygodniu kwietnia. Jest to miesiąc, podczas którego w szkołach realizowana tematyka wiąże się najczęściej z ochroną środowiska.

Podczas wykonywania zadań projektowych uczniowie przeprowadzając doświadczenie pt. „Śmiertelna pułapka” uświadamiają sobie, jak niebezpieczne są śmieci beztrzesko porzucone przez człowieka. Segregują przykładowe odpady i zastanawiają się, do czego można je wykorzystać, wykazując się przy tym pomysłowością i kreatywnością przy zabawie w domowy recykling. Dzieci deklarują zmiany w swoich codziennych czynnościach tak, aby były one bardziej przyjazne dla środowiska, a następnie po upływie czterech dni relacjonują na forum klasy swoje osiągnięcia w tej kwestii. Uczniowie przystępują do konkursu Liczmanka pt. „Zostań Małym Ekologiem” i zdobywają dyplom dla grupy, w której pracują. Projektują „ekoprzypominajki”, które zostają rozmieszczone przy kontaktach oraz kranach w domach i w szkole, mając na celu zmianę codziennych nawyków innych domowników, a nawet starszych koleżanek i kolegów. Organizują korowód ekologiczny w swojej miejscowości, w czasie którego głoszą hasła o treściach ekologicznych.

Na zakończenie projektu uczniowie składają w obecności dyrektora i wychowawcy eko-zobowiązanie, deklarując zachowania charakterystyczne dla postawy ekologicznej, uwieńczeniem ich starań jest otrzymanie odznaki Liczmanka – „Mały Ekolog”.

Podsumowując projekt uczniowie i nauczyciel dokonują samooceny, oceny pracy grupy oraz oceny realizacji projektu.

Cele projektu

Cele ogólne:

- Kształtowanie postawy proekologicznej.
- Rozwijanie zainteresowania ochroną najbliższego środowiska.
- Dostrzeganie negatywnych zmian zachodzących w najbliższej okolicy.
- Uświadamianie zagrożenia wynikającego z nadmiernego zaśmiecania środowiska.
- Uzmysłowanie odpowiedzialności za stan najbliższego środowiska.
- Budowanie troski o stan środowiska w najbliższej okolicy.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Planowanie i podejmowanie działań zmierzających do zmniejszenia stopnia zanieczyszczenia środowiska.
- Dzielenie się wiedzą i umiejętnościami zdobytymi podczas pracy nad projektem.
- Rozwijanie umiejętności współpracy w grupie.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- organizuje pracę własną i grupy przydzielając funkcje i zadania oraz ustalając zasady współpracy wszystkich członków obowiązujące na czas realizacji projektu,
- podaje przykłady (z najbliższego otoczenia) wpływu niekorzystnej działalności człowieka na środowisko,
- uzasadnia, dlaczego śmieci porzucone w nieodpowiednich miejscach są niebezpieczne,
- podaje przykłady zanieczyszczeń, które zagrażają roślinom, zwierzętom i ludziom,
- proponuje proste do wykonania w życiu codziennym sposoby zmniejszenia ilości odpadów,
- wie, na czym polega segregacja i recykling,
- rozpoznaje po oznakowaniu opakowania nadające się do recyklingu,
- segreguje odpady na papier, szkło, tworzywa sztuczne,
- podaje sposoby oszczędnego gospodarowania wodą, energią i gazem w gospodarstwie domowym,
- analizuje swoje codzienne działania pod kątem wpływu ich na stan środowiska,
- wprowadza w życie wybrane działania proekologiczne,
- propaguje w szkole i miejscowości zachowania mające na celu ochronę środowiska,
- dokonuje oceny swojej pracy oraz grupy,
- wskazuje mocne i słabe strony wspólnej pracy nad projektem.

I FAZA – Przygotowanie projektu

- 1. Przypomnienie zasad pracy metodą projektu edukacyjnego.**
- 2. Temat projektu możemy zainicjować** w pierwszym dniu jego realizacji:
  - pogadanką oraz **doświadczeniem pt. „Śmiertelna pułapka”**(opis i przebieg doświadczenia znajduje się w materiałach dodatkowych) na temat tragicznych skutków nieprzemyślanego i beztroskiego pozostawienia śmieci w nieodpowiednich miejscach.
- 3. Przygotowanie do realizacji projektu** obejmuje opracowanie przez nauczyciela:
  - instrukcji do realizacji projektu,
  - podziału zadań w poszczególnych dniach,
  - kontraktu na wykonanie projektu, który zostanie zawarty z uczniami,

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- zasad udzielania konsultacji.

4. Organizacja grup uczniowskich:

- Podział na 4 – 5-osobowe grupy.
- Nadanie nazw grupom (nazwy mogą kojarzyć się tym razem z ochroną środowiska).
- Przydział funkcji i zadań w grupie: szef, zastępca, rysownik, pisarz, itd.
- Ustalenie zasad współpracy w grupie.

PODZIAŁ ZADAŃ W GRUPIE

Jakie mamy zadanie do wykonania?	Kto to zrobi?	Co będzie potrzebne?	Kiedy to zrobimy?
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przydzielimy funkcje i zadania w grupie. 2. Ustalimy zasady współpracy obowiązujące w grupie. 3. Podpiszemy kontrakt. 4. Wykonamy doświadczenie pt. „Śmiertelna pułapka” i wykażemy jak niebezpieczne są śmieci wyrzucone w nieodpowiednich miejscach. 5. Wskażemy miejsca z najbliższego otoczenia, w których widoczne są niekorzystne skutki działalności człowieka. 6. Dowiemy się, na czym polega segregacja śmieci wykonując zadanie Liczmanka – „Segregujemy odpady” - karta pracy nr 1. 7. Zastanowimy się, w jaki inny sposób możemy wykorzystać niektóre śmieci. 	<p>Uczniowie.</p> <p>Nauczyciel może zasugerować funkcje w grupie i określić zadania z nimi związane.</p> <p>Nauczyciel stymuluje uczniów do samodzielnej pracy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • instrukcja wykonania doświadczenia, • sznurek, • szary papier, • markery, • mazaki, • karteczki samoprzylepne, • nożyczki, • klej, • korki z butelek, • zakrętki od butelek, • plastikowe butelki, • rolki po papierze, • małe pudełeczka, • karta pracy. 	Dzień I
<ol style="list-style-type: none"> 1. Podamy przykłady pozytywnego wpływu działalności człowieka na środowisko. 2. Zastanowimy się, w jaki sposób zmienić swoje codzienne czynności, aby była widoczna w nich troska o dobro środowiska naturalnego. 3. Zadeklarujemy zmianę naszych nawyków na bardziej przyjazne dla środowiska. 	<p>Nauczyciel nadzoruje pracę uczniów, pomaga jeśli to okaże się konieczne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • szary papier, • karteczki samoprzylepne, • „cenki” • brystol, • marker, • mazaki, • interakcja pt. „Zmień dom na przyjazny środowisku”. 	Dzień II
<ol style="list-style-type: none"> 1. Weźmiemy udział w konkursie Liczmanka pt. „Zostań Małym 	<p>Nauczyciel przeprowadza</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obrazki przedstawiające 	Dzień III

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Ekologiem”. 2. Otrzymamy dyplom dla drużyny.	konkurs i wręcza dyplomy.	<p>pojemniki na odpady,</p> <ul style="list-style-type: none"> plastikowa butelka, śloik po dżemie, stary zapisany zeszyt, butelka z ciemnego szkła po soku, dyplomy. 	
<p>1. Poznamy wybrane znaki ekologiczne umieszczane na opakowaniach kupowanych produktów.</p> <p>2. Wykonamy ekoprzypominajki i umieścimy je w odpowiednich miejscach przy kranach i włącznikach w szkole i w domu.</p>	Nauczyciel prezentuje znaki ekologiczne i obserwuje prace uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> znaki ekologiczne, blok rysunkowy, kredki i mazaki, nożyczki, wykonane ekoprzypominajki, taśma dwustronna. 	
<p>1. Przedstawimy na forum klasy, co udało nam się zmienić w naszych codziennych czynnościach, aby stać się człowiekiem dbającym o środowisko naturalne.</p> <p>2. Przygotujemy potrzebne do korowodu ekologicznego: transparenty, wykonane z bibuły, czapeczki i kwiaty.</p> <p>3. Złożymy i podpiszemy Eko-zobowiązanie.</p> <p>4. Zdobędziemy odznakę Liczmanka – Mały Ekolog.</p>	<p>Nauczyciel obserwuje prezentacje.</p> <p>Uczniowie wykonują zadania pod czujnym okiem nauczyciela.</p>	<ul style="list-style-type: none"> szary papier, brystole, kolorowa bibuła, hasła o treści ekologicznej, transparenty, zielone czapeczki z bibuły, kwiaty z bibuły, eko-zobowiązanie, zielona farba plakatowa, pędzel malarski, miska, odznaka Liczmanka – Mały Ekolog. 	Dzień V

Dodatkowe materiały do fazy I:

- Kontrakt w formie tabelarycznej
- Doświadczenie pt. „Śmiertelna pułapka”

II FAZA – Wykonanie projektu

Realizacja projektu będzie odbywała się poprzez:

- uświadczenie, iż codzienne czynności mają duży wpływ na stan środowiska naturalnego,
- deklarację zmiany niewłaściwych nawyków,
- przystąpienie do konkursu w celu sprawdzenia swojej wiedzy i umiejętności oraz zdobycie dyplomu dla drużyny,

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- wykonanie ekoprzypominarek i propagowanie postaw proekologicznych wśród starszych koleżanek i kolegów w szkole a także wśród domowników,
- organizację korowodu ekologicznego i szerzenie postaw przyjaznych środowisku wśród mieszkańców,
- motywowanie i wspieranie uczniów przez nauczyciela oraz stymulowanie ich do zadawania pytań i generowania własnych pomysłów,
- monitorowanie, ocenę i samoocenę.

Harmonogram działań – realizacja projektu.

Termin	Zadania szczegółowe dla uczniów	Zadania nauczyciela	Przewidywany efekt
Dzień I Śmiertelna pułapka	<p>Inicjacja projektu: 1.Zaangażowanie się w realizację projektu, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazanie w najbliższej okolicy skutków braku troski człowieka o najbliższe otoczenie, • wykonanie doświadczenia pt. „Śmiertelna pułapka” - po jego przeprowadzeniu uczeń: <ul style="list-style-type: none"> - opisuje swoje odczucia jako ptaka uwięzionego w sznurku, - podaje inne przykłady takich niebezpieczeństw (np. szklane butelki pozostawione w lesie – pożar, puszki porzucone na łące lub polanie – okaleczone pyski zwierząt, wyrzucone worki foliowe – kłopoty pokarmowe zwierząt). <p>Organizacja pracy grupy na czas realizacji projektu: 1.Zaplanowanie pracy na czas realizacji projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przydzielenie funkcji i zadań w grupie, 	<p>Zadania wykonane przed rozpoczęciem projektu: 1.Opracowuje: zadania dla grupy, kontrakt oraz harmonogram działań (propozycja tych dokumentów znajduje się w materiałach dodatkowych).</p> <p>Inicjacja projektu: 1.Angażuje uczniów w realizację zadań projektowych. 2.Inicjuje tematykę projektu poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> •przygotowanie wcześniej szarego papieru (papier podzielony linią na pół, po jego lewej stronie znajduje się symbol smutnej buzi a po prawej – uśmiechniętej), •wyłonienie niewłaściwego zachowania ludzi wobec środowiska za pomocą metody dywanika pomysłów - uczniowie na karteczkach samoprzylepnych wypisują to co ich smuci w najbliższym otoczeniu, odczytują zapisany przykład, a następnie karteczkę przyklejają na szarym papierze wokół symbolu smutnej buzi, •prowadząc doświadczenie pt. „Śmiertelna pułapka” ukazuje, iż śmieci nie tylko szpecą 	<ul style="list-style-type: none"> - opracowane zadania dla grupy, - podpisany kontrakt, - opracowany harmonogram, - wykonana karta pracy, - pomysły na nietypowe zastosowania śmieci.

	<ul style="list-style-type: none"> ustalenie zasad współpracy w grupie, zawarcie kontraktu na wykonanie projektu. <p>Realizacja pierwszych zadań:</p> <ol style="list-style-type: none"> Nabywanie umiejętności segregowania śmieci poprzez wykonanie zadania Liczmanka – „Segregujemy odpady” – karta pracy nr 1. Podanie przykładów nietypowych zastosowań niektórych śmieci (przykładowe propozycje, na które nauczyciel może naprowadzić uczniów znajdując się w materiałach dodatkowych). 	<p>krajobraz ale również są bardzo niebezpieczne (opis doświadczenia znajduje się w materiałach dodatkowych).</p> <p>Pomoc w organizacji pracy grupy na czas realizacji projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> Pomaga w organizacji pracy grupy na czas realizacji zadań projektowych: <ul style="list-style-type: none"> sugeruje jakie funkcje może pełnić uczeń w grupie: szef, rysownik, pisarz, prezenter, ustala zasady i terminy konsultacji, stymuluje do spontanicznych wypowiedzi, formułowania pomysłów, zawiera kontrakt. <p>Realizacja pierwszych zadań:</p> <ol style="list-style-type: none"> Nadzoruje, jak uczniowie radzą sobie z segregowaniem odpadów wg instrukcji zawartej w karcie pracy, która znajduje się w materiałach dodatkowych. Prowokuje dzieci do twórczej zabawy w „domowy recykling”: <ul style="list-style-type: none"> na stoliku każdej grupy stawia kolejno różne odpady: pudełko po lodach, korki od butelek, zakrętki od butelek, plastikowe butelki, rolki po papierze toaletowym, małe pudełeczka, zachęca dzieci do wymyślenia tym przedmiotom wielu innych zastosowań (nauczyciel może tu wykorzystać metodę pytań Osborna, której opis znajduje się w materiałach dodatkowych), wyjaśnia, że takie ponowne wykorzystanie starych opakowań nazywamy recyklingiem. 	
<p>Dzień II</p> <p>Jak dbać o Ziemię?</p>	<ol style="list-style-type: none"> Podanie przykładów będących odpowiedzią na pytanie postawione przez nauczyciela: Co może każdy człowiek zrobić, aby wykazać się troską o najbliższe środowisko? Poznanie innych przykładów troski o środowisko we własnym domu 	<ol style="list-style-type: none"> Prowadzi pogadankę połączoną z metodą dywanika pomysłów i dokończeniem pracy na szarym papierze (z dnia poprzedniego): <ul style="list-style-type: none"> prowokuje uczniów do zapisywania pomysłów na karteczkach samoprzylepnych, 	<p>- deklaracja zmian złych nawyków.</p>

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<p>podczas rozwiązywania zadań znajdujących się w interakcji.</p> <p>3. Uświadomienie sobie, iż każda nasza codzienna czynność w mniejszym lub większym stopniu wpływa na środowisko.</p> <p>4. Zadeklarowanie zmian swoich złych nawyków.</p> <p>5. Wykonanie i podpisanie deklaracji.</p>	<p>obrazujących troskę ludzi o najbliższe środowisko,</p> <ul style="list-style-type: none"> wysłuchuje propozycji dzieci, obserwuje, jak uczniowie przyklejają karteczki po drugiej stronie szarego papieru wokół uśmiechniętej buźki. <p>2. Na przykładzie interakcji pt. „Zmień dom na przyjazny środowisku” ukazuje uczniom cały wachlarz możliwości ekologicznych zachowań we własnym domu.</p> <p>3. Namawia uczniów do zmiany złych przyzwyczajeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> każe dzieciom wybrać po jednej rutynowej czynności, którą chcieliby zmienić, zapisuje na szarym papierze propozycje ekologicznych czynności, a każde dziecko dokonuje ich wartościowania poprzez przyklejenie „cenek” do trzech wybranych przez siebie ofert, wybiera do deklaracji trzy inicjatywy, które zdobyły największą liczbę dziecięcych głosów, nadzoruje przepisanie przez uczniów na brystol wyselekcjonowanych pomysłów, obserwuje podpisywanie deklaracji zmian złych nawyków na takie, które są przyjazne dla przyrody, informuje dzieci, że za cztery dni na forum klasy opowiedzą, co udało się im już osiągnąć w tej kwestii. 	
<p>Dzień III</p> <p>Zostań Małym Ekologiem</p>	<p>1. Przystąpienie do konkursu Liczmanka pt. „Zostań Małym Ekologiem” w celu wykazania się zdobytą wiedzą i umiejętnościami.</p> <p>2. Uzyskanie dyplomu.</p>	<p>1. Organizuje i przeprowadza konkurs (zasady, punktacja i pytania zawierają materiały dodatkowe).</p> <p>2. Wręcza dyplomy.</p>	<p>- przeprowadzony konkurs,</p> <p>- przyznane dyplomy.</p>
<p>Dzień IV</p>	<p>1. Poznanie wybranych znaków ekologicznych.</p> <p>2. Wykonanie ekoprzypominajek –</p>	<p>1. Wprowadza do wykonania ekoprzypominajek poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> prezentację niektórych znaków 	<p>- umieszczone we właściwych miejscach</p>

Projekt edukacyjny klasa I – marzec – Rady dzieci na śmieci

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

<p>Mały Ekolog działa w szkole</p>	<p>małych znaczków, które przypominają o gaszeniu światła i zakręcaniu wody. 3. Przyklejenie wykonanych znaków w odpowiednich miejscach w szkole i w domu.</p>	<p>ekologicznych np. znaki: błękitnego anioła, dbaj o czystość, recykling, • wyjaśnienie, gdzie można je znaleźć i co oznaczają (te informacje zawarto w materiałach dodatkowych). 2. Obserwuje wykonanie ekoprzypominajek oraz ich przyklejanie w szkole. 3. Prosi uczniów o umieszczenie podobnych znaków w domu.</p>	<p>ekoprzypominajki</p>
<p>Dzień V Mały Ekolog działa w miejscowości</p>	<p>1. Zaprezentowanie na forum klasy, które złe nawyki udało się już zmienić na przyjazne środowisku. 2. Przygotowanie do korowodu ekologicznego – wykonanie hasel o treściach ekologicznych, zielonych czapeczek i barwnych kwiatów z bibuły. 3. Propagowanie mieszkańcom miejscowości podczas przemarszu hasel ekologicznych. 4. Zadeklarowanie dalszych zmian w swoim postępowaniu, przypieczętuwując je własnym odciskiem dłoni w „Eko-zobowiązaniu”. 5. Otrzymanie odznaki „Małego Ekologa”. 6. Dokonanie samooceny i oceny.</p>	<p>1. Ogląda i ocenia prezentacje. 2. Nadzoruje i pomaga w przygotowaniu transparentów, czapeczek i kwiatów z bibuły. 3. Planuje trasę korowodu ekologicznego po najbliższej okolicy. 4. Sprawuje opiekę podczas wyjścia. 5. Przygotowuje na brystolu treść eko-zobowiązania (przykładowe zobowiązanie zawierają materiały dodatkowe). 6. Pomaga dzieciom w wykonaniu zielonych odcisków dłoni pod treścią zobowiązania. 7. Nadzoruje ocenę i samoocenę. 8. Dokonuje oceny, przekazuje informację zwrotną.</p>	<p>- korowód ekologiczny, - „podpisane” eko-zobowiązanie, - przyznanie odznak „Małego Ekologa”.</p>

Dodatkowe materiały do fazy II:

- Zadanie Liczmanka 1 „Segregujemy odpady”
- Opis metody pytań Osborna
- Domowy recykling – przykładowe pomysły
- Interakcja (prezentacja multimedialna) pt. „Zmień dom na przyjazny środowisku”
- Konkurs Liczmanka pt. „Zostań Małym Ekologiem”
- Dyplom dla Małego Ekologa
- Wybrane znaki ekologiczne
- Przykładowe hasła ekologiczne
- Karta oceny

III FAZA – Zakończenie projektu

1. Prezentacja projektu odbędzie się na forum:

- **klasy poprzez:**

- zrelacjonowanie postępu zmian złych nawyków na bardziej przyjazne dla środowiska naturalnego,

- **szkoły poprzez:**

- wykonanie ekoprzypominajek – znaków, które mają za zadanie przypominać o zakręcaniu kranu, czy wyłączaniu światła,

- umieszczeniu ich w szkole (również w domu) przy kranach, włącznikach,

- **miejsowości poprzez:**

- zorganizowanie korowodu ekologicznego,

- głoszenie haseł ekologicznych miejscowej ludności.

2. Ocena projektu.

- dokonanie oceny pracy całego zespołu, poszczególnych członków i całości projektu,

- elementem oceny powinna być samoocena uczniów i grup.

Podsumowaniem projektu będzie złożenie przez uczniów klasy pierwszej Eko-Zobowiązania w obecności wychowawcy i dyrekcji oraz wręczenie dzieciom odznak „Małego Ekologa”.

Dodatkowe materiały do fazy III:

- Tekst eko-zobowiązania
- Odznaka Liczmanka – Mały Ekolog
- Karta oceny prezentacji
- Karta oceny projektu

Ewaluacja projektu

Praca wykonana nad projektem, która doprowadzona została do końca powinna zostać oceniona i nagrodzona. Nie musi to być ocenianie w formie oceny szkolnej, ale przede wszystkim poinformowanie uczniów o mocnych stronach wykonanej pracy oraz o tym, co można zrobić lepiej w przyszłości.

Kryteria	Co się podobało?	Co należy zmienić?
Wykonanie zadań		
Prezentacja		
Praca w grupie		

Literatura:

Agnieszka Mikina „Metoda projektów dla szkół podstawowych. Klasy 1 – 3.” Oficyna MM Wydawnictwo Prawnicze Sp. z o. o. Sp. k. Poznań 2014.

Bożena Potocka, Lesława Nowak „Projekty edukacyjne. Poradnik dla nauczycieli.” Wyd. Zakład Wydawniczy SFS. Kielce 2002.

Edyta Brudnik, Anna Moszyńska, Beata Owczarska „Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie. Przewodnik po metodach aktywizujących.”, Wyd. Zakład Wydawniczy SFS, Kielce 2000

MATERIAŁY DODATKOWE

Załączniki:

1. Kontrakt w formie tabelarycznej
2. Doświadczenie pt. „Śmiertelna pułapka”
3. Zadanie Liczmanka 1 „Segregujemy odpady”
4. Opis metody pytań Osborna
5. Domowy recykling – przykładowe pomysły
6. Interakcja(prezentacja multimedialna) pt. „Zmień dom na przyjazny środowisku”
7. Konkurs Liczmanka pt. „Zostań Małym Ekologiem”
8. Wybrane znaki ekologiczne
9. Przykładowe hasła ekologiczne
10. Karta oceny
11. Tekst eko-zobowiązania
12. Odznaka Liczmanka – Mały Ekolog
13. Karta oceny prezentacji
14. Karta oceny projektu

Zał. 1

„Rady dzieci na śmieci”

Klasa I - kwiecień - blok 3 - dzień 5

„Kontrakt ”

Temat projektu edukacyjnego:	„Rady dzieci na śmieci”
Kto go wykona:	Uczniowie klasy pierwszej podzieleni na 4 – 5-osobowe grupy.
W jaki sposób?	Uczniowie będą: wyciągać wnioski na podstawie doświadczenia, określać, które codzienne zachowania są przyjazne dla środowiska, brać udział w konkursie pt. „Zostań Małym Ekologiem”, wykonywać ekoprzypominajki, transparenty z hasłami ekologicznymi, brać udział w korowodzie ekologicznym, zdobywać dyplomy i odznaki „Małego Ekologa”.
Gdzie będzie realizowany projekt?	Głównym miejscem realizacji projektu będzie sala lekcyjna, szkoła oraz najbliższa okolica.
Jak długo będzie trwał projekt?	Projekt będzie realizowany pod koniec kwietnia w ciągu pięciu dni.
Jakie będą efekty realizacji projektu?	W wyniku realizacji projektu grupy uczniów: zadeklarują, iż w swoich codziennych działaniach będą się troszczyć o środowisko, w wyniku konkursu „Zostań Małym Ekologiem” otrzymają dyplom, wykonają ekoprzypominajki, które rozwieszą w szkole oraz w domu, przygotują hasła na transparentach, które zostaną zaprezentowane mieszkańcom miejscowości podczas korowodu ekologicznego, złożą i podpiszą „eko-zobowiązanie”, otrzymają odznakę Liczmanka – Mały Ekolog.
Do czego zobowiązują się uczniowie?	Uczniowie zobowiązują się do terminowego wykonania zadań zgodnie z harmonogramem oraz ustalonymi zasadami.
Jaka będzie rola nauczyciela?	Nauczyciel będzie pomagał uczniom, kiedy zajdzie taka konieczność oraz dokona oceny ich pracy zgodnie z ustalonymi zasadami.
Podpis nauczyciela:	
Podpisy uczniów:	

Załącznik 2

Doświadczenie pt. "Śmiertelna pułapka"

Opis doświadczenia:

- Potrzebny materiał: sznurek.
- Uczniowie zamykają oczy i słuchają nauczyciela.
- Nauczyciel opowiada: „Wyobraź sobie, że jesteś ptakiem – bocianem, który właśnie wrócił z Afryki i zaczyna odbudowywać gniazdo. W czasie szukania elementów do jego budowy natrafiasz na pozostawiony na polu po zeszłorocznych żniwach sznurek do snopowiązałki. Zabierasz go i wpłatasz do gniazda. Po pewnym czasie z jaj wylęgają się pisklęta. Jedno z nich oplątuje przez przypadek swój tułów i skrzydła sznurkiem. Rośnie, a pętla na ciele staje się coraz ciaśniejsza...”
- Uczniowie wykonują dalszą część doświadczenia w 4-osobowych grupach, wybierając jedną osobę, oplątuja jej ręce i brzuch sznurkiem.
- Oplecione sznurkiem dziecko próbuje się uwolnić.
- Grupa ustala, czy ptak może się uwolnić z uwięzi bez pomocy rąk.
- Dzieci podają wynik i wniosek z przeprowadzonego doświadczenia.

Zadanie Liczmanka 1

„Rady dzieci na śmieci”

Klasa I - kwiecień - blok 3 - dzień 5

„Segregujemy odpady”

Przeczytaj wierszyk, jego treść pomoże Ci w wykonaniu kolejnych poleceń Liczmanka:

**„Ważne, aby śmieci odpowiednio segregować!
Papier do niebieskiego pojemnika chować.
Do białego – szkło bezbarwne wrzucamy,
a zielony – na kolorowe szkło mamy.
W żółtym pojemniku – plastik ulokuj
a posprzątane będą kuchnia, łazienka i pokój.”**

Pierwsze polecenie Liczmanka:

- Na kolejnych kartkach karty pracy znajdują się rysunki przedstawiające cztery pojemniki na śmieci, zwróć uwagę na ich barwy. Co one oznaczają?
- Następnie wytnij karteczki z nazwami i przyklej je na liniach przerywanych w odpowiednich pojemnikach.

PAPIER

SZKŁO
KOLOROWE

SZKŁO
BEZBARWNE

PLASTIK

Zadanie Liczmanka 1

„Rady dzieci na śmieci”

Klasa I - kwiecień - blok 3 - dzień 5

„Segregujemy odpady”

Zadanie Liczmanka 1

„Rady dzieci na śmieci”

Klasa I - kwiecień - blok 3 - dzień 5

„Segregujemy odpady”

Zadanie Liczmanka 1

„Rady dzieci na śmieci”

Klasa I - kwiecień - blok 3 - dzień 5

„Segregujemy odpady”

Zadanie Liczmanka 1

„Rady dzieci na śmieci”

Klasa I - kwiecień - blok 3 - dzień 5

„Segregujemy odpady”

Zadanie Liczmanka 1

„Rady dzieci na śmieci”

Klasa I - kwiecień - blok 3 - dzień 5

„Segregujemy odpady”

Drugie polecenie Liczmanka:

- Przed Tobą nazwy różnych śmieci. Zastanów się co należy z nimi zrobić? Gdzie wyrzucić?
- Następnie wytnij karteczki z nazwami odpadów i przyklej je w ramach odpowiednich pojemników, w ten sposób je posegregujesz.

stara gazeta	słoik po majonezie	butelka po szamponie
plastikowa butelka	bezbarwna butelka	karton
zielona butelka	papierowa torebka	słoik po dżemie
ciemny słoik	kubek po jogurcie	brązowa butelka

Załącznik 4 METODA PYTAŃ OSBORNA

Istnieje szereg metod pytań służących do rozwiązywania problemów, jedną z nich jest metoda pytań Osborna.

Opis metody:

Wybieramy przedmiot naszych rozważań.

Pytamy, co by się stało, gdyby ów przedmiot:

Użyć w inny sposób? Przeznaczyć do innej funkcji?

Zaadoptować do nowej funkcji?

Ulepszyć? Zmienić? Zmodyfikować?

Powiększyć? Pogrubić? Wydłużyć? Uczynić wyższym?

Zmniejszyć? Skrócić? Uczynić lżejszym? Podzielić na części?

Czymś (kimś) zastąpić? Wprowadzić nowe materiały?

Zmienić porządek? Zmienić kolejność? Zmienić położenie?

Odwrócić? Uwzględnić przeciwieństwo? Postawić do góry nogami? Przekręcić?

Zestawić? Połączyć? Pomieszać?

Załącznik 5 **Domowy recykling – przykładowe pomysły**

Przykładowe śmieci, które otrzymują grupy	Do czego mogą posłużyć? Co możemy z nich zrobić?
pudełko po lodach	<ul style="list-style-type: none"> • organizator na biurko • pojemnik na kredki • pojemnik na klocki • pojemnik na przyprawy
korki do butelki	<ul style="list-style-type: none"> • kolczyki • naszyjnik • bransoletka • breloczek • ludzik
zakrętki od butelki	<ul style="list-style-type: none"> • pionki do gry • oczy ludzika • ozdobny magnes na lodówkę • breloczek • marionetka
butelki plastikowe	<ul style="list-style-type: none"> • skarbonka • wazon • lejek • doniczka dla storczyka
rolki po papierze toaletowym	<ul style="list-style-type: none"> • autko • organizator na skarpety • organizator na przewody do ładowarek • lornetka
małe puste pudełeczko	<ul style="list-style-type: none"> • pojemnik na guziki • pojemnik na spinacze • pociąg • ozdoba na choinkę

Załącznik 6

Interakcja (Prezentacja multimedialna) pt. „Zmień dom na przyjazny środowisku”

Poszczególne etapy interakcji ukazują dom, którego domownicy nie dbają o środowisko.

Uczeń klikając na poszczególne części obrazków, zmienia je na „ekologiczne”.

Po prawidłowym wskazaniu nieprawidłowości w poszczególnych pomieszczeniach domu pojawiają się fanfary i krótki komentarz lektora a następnie pojawia się kolejne pomieszczenie.

Pierwszy obraz – podwórko przed domem:

- stoją dwa samochody – „klik” – zmiana jednego samochodu na np. trzy rowery,
- przy bramie stoją czarne worki ze śmieciami – „klik” – pojawiają się pojemniki.

(fanfary)

Pojawia się komentarz lektora:

- unikaj jazdy samochodem na krótkich odległościach – wybierz się na spacer lub przejażdżkę rowerem,
- segreguj swoje śmieci, dzięki czemu będzie można je ponownie wykorzystać.

Drugi obraz – przedpokój:

- włączone światło, nie ma nikogo – „klik” gaśnie żarówka.

(fanfary)

Pojawia się komentarz lektora:

- wyłączaj oświetlenie wychodząc z pomieszczenia.

Trzeci obraz – kuchnia:

- na kuchence gazowej:
  - gotuje się zupa w garnku bez pokrywki na dużym płomieniu – „klik” – zmniejsza się płomień a na garnku pojawia się pokrywka,
  - na blacie stoi czajnik elektryczny, w którym jest maksymalna ilość wody a obok stoi tylko jedna filiżanka – „klik” – pozostaje ok. 200 ml wody w czajniku,
- z kranu kapie woda – „klik” – już nie kapie,
- w koszu na owoce leżą banany i mandarynki – „klik” – pojawiają się jabłka i gruszki,
- obok na blacie stoją zakupy w wielu foliowych reklamówkach – „klik” – pojawia się kosz (ekotorba) z zakupami.

(fanfary)

Pojawia się komentarz lektora:

- gotując potrawy używaj pokrywek a płomień ustawiaj na minimalny,
- gotuj w czajniku tylko tyle wody ile potrzebujesz,

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- poproś rodziców, aby naprawiali kapiące krany,
- kupuj żywność produkowaną lokalnie, a nie taką, która była długo do nas transportowana,
- na zakupy chodź z własną torbą lub koszykiem.

Czwarty obraz – pokój – na kanapie siedzą dzieci i grają na tablecie:

- na biurku świeci się lampka ze zwykłą żarówką – „klik” – pojawia się żarówka energooszczędna, (ale się nie świeci, bo nikt nie siedzi przy biurku),
- włączony komputer i na monitorze widać obraz – „klik” – wszystko zostaje wyłączone
- włączony telewizor (ale nikt go nie ogląda – dzieciaki grają na tablecie) – „klik” – zostaje wyłączony.

(fanfary)

Pojawia się komentarz lektora:

- używaj energooszczędnych żarówek lub świetlówek,
- wyłączaj urządzenia jeżeli ich nie używasz,
- nie zostawiaj urządzeń w stanie czuwania,

Piąty obraz – łazienka w łazience jest dziecko myje zęby:

- na zlewie stoi kubek, leży pasta a z kranu leje się woda – „klik” – zakręcony kran,
- do wanny leje się woda, przygotowywana jest kąpiel, dużo wody i piany – „klik” – pojawia się kabina prysznicowa,
- w pralce widzimy, że pierze się tylko jedna rzecz – „klik” – pralka jest wypełniona praniem.

(fanfary)

Pojawia się komentarz lektora:

- zakręcaj kran podczas mycia zębów,
- bierz prysznic, zamiast kąpeli,
- pierz ubrania tylko wtedy, gdy pralka jest pełna.

Na koniec się na tle ekologicznego domu pojawia się napis:

Pamiętaj!

Twoje codzienne czynności mają duży wpływ na stan środowiska przyrodniczego.

Załącznik 7 Konkurs Liczmanka „Zostań Małym Ekologiem”

Reguły konkursu:

- Każda grupa przed rozpoczęciem otrzymuje worek zawierający „śmieci” – 10 zwiniętych kulek ze starej gazety.
- Za każdy punkt otrzymany za prawidłową odpowiedź uczniowie mogą wyrzucić ze swojego worka jeden śmieć.
- Drużyny, które po konkursie będą miały puste worki otrzymują dyplomy.

I etap – Pojemniki na śmieci.

Drużyny otrzymują obrazki przedstawiające pojemniki: niebieski, zielony, żółty, biały i muszą powiedzieć, jakiego rodzaju odpady do niego wrzucamy.

Ilość punktów do zdobycia – 1.

II etap – Jakie śmieci wrzucamy do pojemników?

Uczniowie mają już obrazki z poprzedniego etapu. Teraz za zadanie mają podać trzy przykłady śmieci, które można do tych pojemników wrzucić.

Ilość punktów do zdobycia – 3.

III etap – Rady na odpady.

Drużyny otrzymują: plastikową butelkę po wodzie mineralnej, stoik po dżemie, stary zeszyt, butelkę z ciemnego szkła po soku, następnie mają podać:

- jak należy postąpić z odpadem zanim wyrzucimy go do pojemnika,
- do jakiego pojemnika, go wrzucić,
- co można z niego wykonać.

Ilość punktów do zdobycia – 3.

IV etap – Ekologia na co dzień.

Drużyny podają po 3 przykłady codziennych czynności, dzięki którym mogą:

1. oszczędzać wodę,
2. oszczędzać energię,
3. oszczędzać gaz,
4. zmniejszyć ilość śmieci.

Ilość punktów do zdobycia – 3.

DYPLOM UZNANIA

dla .....

.....

za zdobycie tytułu:

„MAŁEGO EKOLOGA”

w roku szkolnym 20 ...../20 .....

Dyrekcja:

Wychowawca:

ZNAKI EKOLOGICZNE

„Rady dzieci na śmieci”

Znak	Nazwa	Co oznacza?
	<p>Znak Błękitny Anioł</p>	<p>pierwszy i najstarszy znak związany z ekologią oznacza produkt, który jest szczególnie przyjazny dla środowiska i człowieka</p>
	<p>Znak Dbaj o czystość</p>	<p>oznacza, że opakowanie powinno trafić do odpowiedniego kosza na odpady dbaj o czystość i porządek, segreguj odpady</p>
	<p>Znak Recykling</p>	<p>oznacza, że opakowanie nadaje się do ponownego wykorzystania znajdziemy go na opakowaniach z papieru, tworzyw sztucznych i z aluminium składa się z trzech strzałek, które oznaczają: zużywasz, odnawiasz, używasz</p>

ZNAKI EKOLOGICZNE

„Rady dzieci na śmieci”

Przykładowe hasła ekologiczne do wykorzystania podczas korowodu ekologicznego:

W naszej szkole wiedzą dzieci, gdzie się wyrzuca śmieci.

I mały i duży przyrodzie służy.

Ochrona środowiska jest nam bardzo bliska.

My o środowisko dbamy i śmieci do kosza wyrzucamy.

Woda równa się życie, więc szanuj ją należycie.

Załącznik 10

„Rady dzieci na śmieci”

KARTA OCENY

Oceń swoją pracę nad projektem

	Samodzielność	Pomysłowość	Współpraca

OCEŃ PRACĘ SVOJEJ GRUPY NAD PROJEKTEM

	Mieliśmy dobre pomysły	Zadania wykonywaliśmy wspólnie	Terminowo wykonaliśmy zadania	Pracowaliśmy zgodnie

EKOZOBOWIĄZANIE

Uczniowie klasy pierwszej ze Szkoły Podstawowej ..... zobowiązują się do

dbałości o środowisko przyrodnicze każdego dnia poprzez:

oszczędzanie wody

oszczędzanie energii

oszczędzanie gazu

segregowanie odpad

zbiórkę makulatury, zakrętek, baterii

niezaśmiecanie najbliższej okolicy

udział w akcjach ekologicznych na rzecz zwierząt i roślin

okazywanie szacunku zwierzętom i roślinom

Zobowiązanie przyjęli:

Dyrekcja

Wychowawca

Uczniowie

miejsowość

data

ODZNAKA LICZMANKA – MAŁY EKOLOG

KARTA OCENY PREZENTACJI

KARTA DO GŁOSOWANIA

Oceń prezentację grupy wrysowując odpowiednią minkę:

bardzo

średnio

trochę

wcale

Nazwa grupy	Grupa 1	Grupa 2	Grupa 3	Grupa 4	Grupa 5
Nasze pomysły na ponowne wykorzystanie śmieci spotkały się z uznaniem.					
Dokonaliśmy zmian w naszych codziennych czynnościach.					
Nasze ekoprzypominajki zostały wykonane prawidłowo i zawieszone w odpowiednich miejscach.					
Nasze hasła głoszone podczas korowodu ekologicznego wzbudziły zainteresowanie wśród miejscowej ludności.					

Załącznik 14

„Rady dzieci na śmieci”

KARTA OCENY PROJEKTU

ARKUSZ OCENY

Grupa: .....

Oceń realizację projektu wrysowując odpowiednią minkę:

bardzo dobrze

średnio

słabo

Etap realizacji projektu	Umiejętności	Ocena
Wykonanie zadań	Pomysłowość Terminowość Zgodność z instrukcją	
Prezentacja	Zainteresowanie innych uczniów Poprawność wykonania prac Udział w akcjach na terenie szkoły, domu i miejscowości	
Praca w grupie	Wspólne podejmowanie decyzji Słuchanie się nawzajem Zaangażowanie w pracę	